

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-05-26

Vår referens

Emil Svensson

Utvecklingssekreterare

emil.svensson@malmo.se

Remiss om ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25)

HVO-2026-3431

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har fått betänkandet Ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25) på remiss. Betänkandet innehåller förslag som berör flera delar av smittskyddslagstiftningen. Förslagen syftar bland annat till en mer flexibel klassificering av smittsamma sjukdomar, förändrade rättigheter och skyldigheter för enskilda, stärkt pandemiberedskap och nationell samordning av vårdhygienfrågor.

Utredningen föreslår att Folkhälsomyndigheten ska få ett uppdrag att samordna vårdhygienfrågor nationellt. Detta för att bidra till en god och likvärdig vårdhygien över landet. Förhållandena i den kommunala hälso- och sjukvården och kommunala omsorgen ska särskilt uppmärksammas.

I övrigt rör merparten av förslagen statens och regionernas ansvar samt uppgifter för smittskyddsläkare och behandlande läkare. Vissa av förslagen kan därutöver ha indirekt betydelse för nämndens målgrupper, exempelvis genom påverkan på tillgången till provtagning, vård, behandling, rådgivning och stöd.

Förvaltningens synpunkter finns i förvaltningens förslag till yttrande. Förvaltning ställer sig positiv till att ett tydligt samordningsuppdrag för vårdhygien samlas under Folkhälsomyndigheten, samt att kommunal hälso- och sjukvård och kommunal omsorg särskilt ska uppmärksammas inom ramen för uppdraget.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande över Remiss om ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25).

Beslutsunderlag

- Ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25)

- G-Tjänsteskrivelse HVON 2026-06-18 Remiss om ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25)
- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-06-09

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2026-06-18

Beslutet skickas till

kommunstyrelsen

Ärendet

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har fått betänkandet Ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25) på remiss. Betänkandet innehåller förslag som berör flera delar av smittskyddslagstiftningen. Utredningen har inte haft i uppdrag att föreslå en ny smittskyddslag, men bedömer att de samlade förslagen innebär en ny inriktning för smittskyddet. Förslagen rör både smittskyddet i normalläge och beredskap inför pandemier eller annan omfattande smittspridning.

Betänkandet innehåller även förslag om förändrade rättigheter och skyldigheter för enskilda enligt smittskyddslagen. Det gäller bland annat tydligare rätt till medicinska och praktiska råd samt psykosocialt stöd, förändrade bestämmelser om förhållningsregler, ändringar av informationsplikten vid hiv och vissa anpassningar av reglerna om smittbärarsättning. Dessa delar bedöms i huvudsak avse nationella smittskyddsöverväganden samt frågor för staten, regionerna, smittskyddsläkare och behandlande läkare.

Förvaltningen fokuserar därför ärendet på de delar av betänkandet som bedöms ha störst betydelse för hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens ansvarsområde och målgrupper. Det innebär i huvudsak förslaget om nationell samordning av vårdhygienfrågor samt vissa förslag som kan ha indirekt betydelse för förvaltningens målgrupper genom påverkan på tillgången till provtagning, vård, behandling, rådgivning och stöd.

7.2.11 Folkhälsomyndigheten bör få i uppgift att samordna vårdhygienfrågorna nationellt

Utredningen föreslår att Folkhälsomyndigheten ska ansvara för nationell samordning av vårdhygienfrågor. Inom ramen för uppdraget ska myndigheten bidra till en god och likvärdig vårdhygien i landet genom att vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till berörda aktörer. Utredningen föreslår också att förhållandena inom kommunal hälso- och sjukvård och kommunal omsorg särskilt ska uppmärksammas

inom uppdraget. Förslaget ska enligt utredningen tas in i förordningen med instruktion för Folkhälsomyndigheten.

I betänkandet beskrivs vårdhygien som ett samlingsnamn för arbetet med att förebygga smittspridning och vårdrelaterade infektioner inom vård och omsorg. I dag har flera aktörer uppgifter inom vårdhygienområdet. Utredningen beskriver att Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har olika perspektiv på vårdhygienfrågorna och att myndigheterna även fortsättningsvis behöver ha ett nära samarbete inom området.

Förändringen jämfört med i dag är att Folkhälsomyndigheten får ett tydligt nationellt samordningsansvar för vårdhygienfrågor. Förslaget innebär inte att det regionala stödet i löpande vårdhygienfrågor ersätts. Kommunal vård och omsorg kommer fortsatt att behöva stöd och samverkan på regional nivå.

Utredningen beskriver att det efterfrågats ett ökat stöd från nationell nivå och en samordning som skapar förutsättningar för god och likvärdig vård och omsorg i hygienhänseende. Det kan bland annat handla om att överbrygga motstridiga budskap, bidra till enhetlighet kring vårdhygieniska åtgärder, stärka övervakningen av vårdrelaterade infektioner, ansvara för riktlinjer och verka för mer likformigt stöd till verksamhetsutövare och vård- och omsorgspersonal. Utredningen beskriver även att stödet och resurserna på regionala vårdhygienenheter varierar och att olika regioner kan ge olika stöd i likartade frågor.

För förvaltningens verksamheter kan förslaget innebära att nationellt stöd, vägledning och kunskapsspridning i vårdhygienfrågor blir mer samlat och bättre anpassat till kommunala verksamheters förutsättningar. Ett sådant stöd kan bidra till bättre förutsättningar för ett långsiktigt och systematiskt vårdhygieniskt arbete i förvaltningens verksamheter.

Förslag med indirekt betydelse för förvaltningens målgrupper

Betänkandet innehåller därutöver förslag som kan ha indirekt betydelse för förvaltningens målgrupper. Det gäller exempelvis förslag om att kostnadsfrihet ska kunna omfatta fler anmälningspliktiga sjukdomar än de allmänfarliga samt förslag om råd, stöd, förhållningsregler och smittbärrarsättning. Ansvaret för dessa delar rör främst staten, regionerna, smittskyddsläkare och behandlande läkare, men kan påverka förvaltningens målgrupper genom tillgången till provtagning, vård, behandling, rådgivning och stöd.

Konsekvenser av förslagen

De delar av betänkandet som har tydligast koppling till hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde bedöms inte innebära något nytt direkt ansvar för

nämnden eller några omedelbara ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser. Förslaget om nationell samordning av vårdhygienfrågor kan däremot påverka nämndens förutsättningar genom nationellt stöd, vägledning och samordning inom ett område som redan är centralt för nämndens verksamheter.

Förvaltningens synpunkter finns i förvaltningens förslag till yttrande. Förvaltning ställer sig positiv till att ett tydligt samordningsuppdrag för vårdhygien samlas under Folkhälsomyndigheten, samt att kommunal hälso- och sjukvård och kommunal omsorg särskilt ska uppmärksammas inom ramen för uppdraget.

Ansvariga

Carl Bexelius Avdelningschef